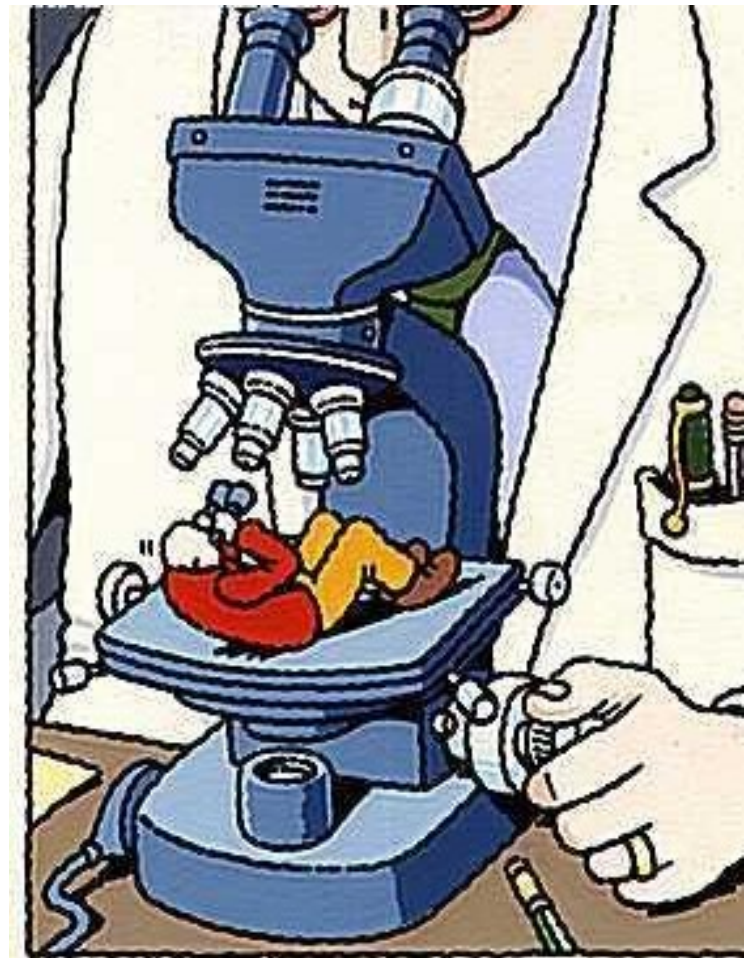

Metodologie 2: Lekce 6-7

Lenka Slepíčková

Charakteristiky kvalitativního výzkumu

- Induktivní logika
- Data jako konstruované vědění, které je vázáno na různé konkrétní nositele a jejich perspektivu
- Sběr mnoha informací o málo jedincích
- Sběr dat v přirozeném prostředí aktérů
- Komplexní obraz o problému, důraz na kontext, zájem o interpretace, významy, zkušenost aktérů
- Práce s texty
- Nestandardizované techniky sběru dat
- Flexibilní metodologie
- Záměrný výběr vzorku
- „Literární“ výstup
- Zájem o vztah s informanty a etickou dimenzi výzkumu

Kvalitativní výzkum

- *Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu.*

(Švaříček, Šed'ová, 2007:17)

Síla kvalitativního výzkumu

K. Nedbálková a výzkum ženských věznic

A. Dotazník: S kým budete po propuštění žít? 42 % uvedlo, že s přítelkyní.

x

B. Výzkumnice: „Máte ve vězení nějakou dobrou kamarádku?“

Informantka: „Kamarádku ne, ale přítelkyni.“

- Výzkum hodnotové orientace žen ve českých věznicích

A. Kvantitativní strategie – sběr dat pomocí dotazníku

Otázka: Vyjádřete míru souhlasu nebo nesouhlasu s těmito výroky:

1. Je třeba uposlechnout právní normu i v případě, když si myslíme, že je nespravedlivá.
2. Právo má především sloužit k dosažení osobních cílů dovolenými právními postupy.
3. Právo považuji za respektovanou, morálně odůvodněnou sociální normu, kterou je třeba vždy udržet.

Výzkumný závěr: Hodnotový žebříček delikventních žen nevykazuje oproti české populaci zásadní diference.

B. Kvalitativní strategie

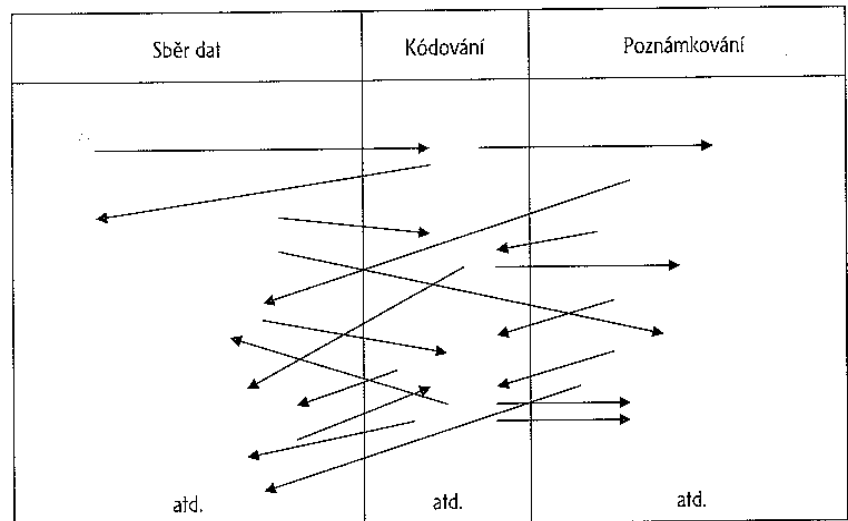
Terénní poznámky z pobytu ve „školní hodině“ pro odsouzené ženy:

„Přisedávám do lavice k jednotlivým ženám, žádají mě o pomoc s úlohami, které řeší. Po pár minutách je těžké udržet pozornost a konverzaci pouze u matematiky: „Paní, máte manžela? Paní, jak se jmenujete? Paní, vy jste učitelka? Bude amnestie? O čem píšete? Paní, vy jste z Brna, koho tam znáte? Já jsem taky z Brna. Jak vám máme říkat? Jste vdaná?“

Kvantitativní x kvalitativní výzkum

- formulace problému a výzkumné otázky
- informační příprava výzkumu
- formulace hypotéz
- rozhodnutí o populaci a vzorku
- pilotní studie
- rozhodnutí o technice sběru informací
- operacionalizace
- konstrukce nástrojů pro tento sběr;
- předvýzkum;
- sběr dat; zpracování dat
- analýza dat
- interpretace, závěry

- formulace problému a výzkumné otázky
- informační příprava výzkumu (zvyšování teoretické citlivosti)
- výběr designu výzkumu
- výběr metody/metod sběru dat
- výběr prvních zkoumaných jednotek

Strauss (1987)

- závěry

Výzkumné designy

design jako „předpřipravený balíček postupů“

- Zakotvená teorie
- Případová studie
- Biografický výzkum
- Etnografický výzkum
- Fenomenologický výzkum atd.
- Vlastní (pragmatický) výzkumný design

Techniky sběru dat

- Pozorování
- Rozhovor
- Analýza dokumentů
- Focus group

Zakotvená teorie

(Grounded theory, Glaser, Strauss)

- Metoda analýzy a zároveň produkt této analýzy
- Cílem je konceptuální schéma postihující vztahy mezi proměnnými, jde o to, identifikovat proměnné a pak vztahy mezi nimi, vytvořit teorii k pozdějšímu testování

Principy:

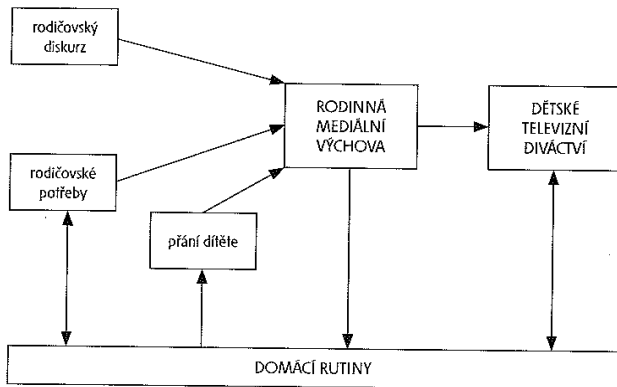
- *Souběžný sběr a analýza dat*
- *Teoretický výběr vzorku (teoretické vzorkování) – saturace*
- *Systematická a standardizovaná analýza dat (otevřené kódování, axiální kódování, selektivní kódování)*
- *Metoda konstantního srovnávání*
- *Memo poznámky*

Model, schéma jako výstup

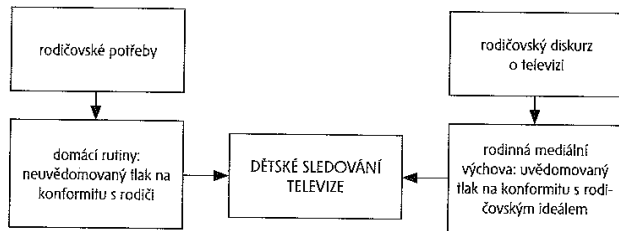
(Švaříček, Šedřová, 2007: 95, 284, 309)

Příklad z výzkumu 4.1.6

Ve výzkumu zaměřeném na rodinnou socializaci dětského televizního diváctví bylo jako centrální kategorie identifikováno „dětské televizní diváctví“ (způsob, jakým se dítě dívá na televizi) a byl vytvořen následující kauzální model.

Následně byl tento model redukován na centrální kategorii a dvě klíčové složky, které na ni působí:

95

Schéma 8.1 – Proces vedoucí k rozvíjení strategií práce s mocí

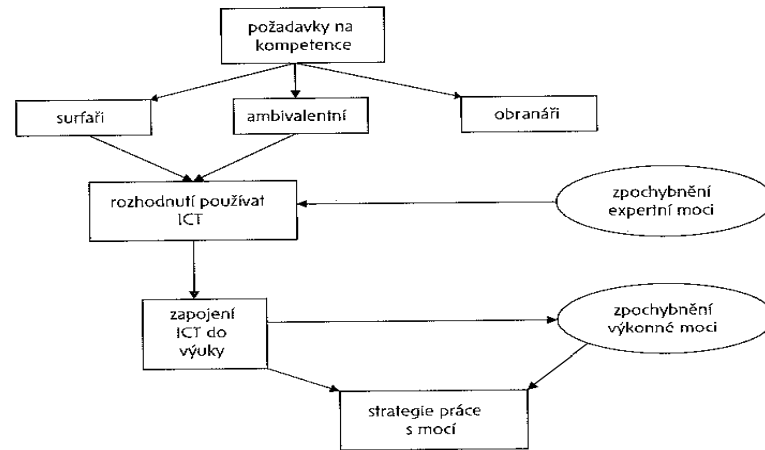
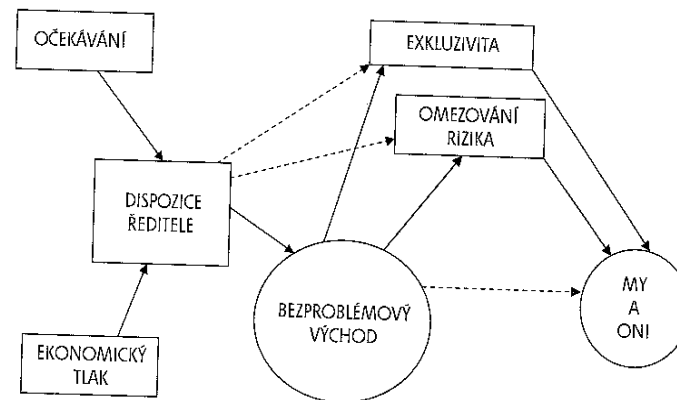

Schéma 9.1 – Kauzální vztahy

Případová studie

- Podrobné zkoumání a porozumění jednomu nebo několika málo případů
- Případ jako v čase a prostoru uzavřený a provázaný **system (má hranice), který studujeme v jeho přirozeném prostředí, v jeho komplexitě a v kontextu** (časovém, prostorovém, ekonomickém, kulturním, sociálním)
- Případem (jednotkou analýzy) může být: člověk, komunita, vztahy, organizace nebo instituce, událost, role
- **Různé zdroje dat a techniky sběru dat:** pozorování (zúčastněné i nezúčastněné), rozhovor, analýza dokumentů, artefaktů, focus group... (i kvantitativní)
- Cíle případové studie: deskriptivní, explorační i explanační

Nevýhody:

- Vyžaduje dostatek času strávený v terénu
- Snadno sklouzne do plochého vhledu nebo reportáže, je třeba integrovat informace získané různými metodami sběru dat, nutnost zachycení jevů, které nejsou na první pohled viditelné, dokumentovat závěry atd.

Případ jako ohraničený systém

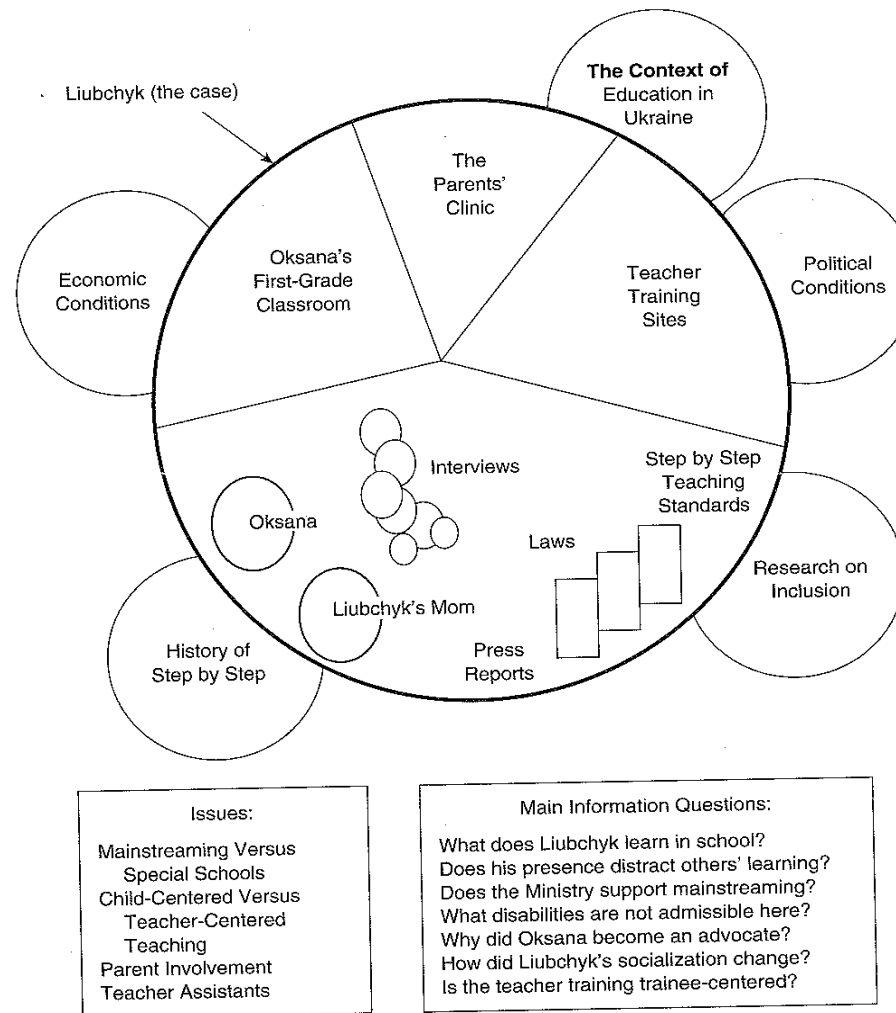

Figure 17.1. Plan for the Ukraine Case Study

Etnografický výzkum

- Hlubková studie zaměřená na konkrétní skupinu
- Cílem etnografie je „hustý popis“ – detailní a věrohodný popis způsobu života určité skupiny lidí (chování, zvyků, jednání, jazyka, interakce, struktury, přesvědčení, hodnot, postojů a názorů)
- Výzkumník aktivně vstupuje do každodenního života aktérů – intenzivní pobyt v terénu
- Kombinace různých metod sběru dat (zúčastněné pozorování, rozhovory, terénní poznámky, artefakty, struktura skupiny)

Biografický výzkum

(metoda životního příběhu a životní historie – life story, life history)

- Zkoumání **příběhu**, který si jedinec volí k vyprávění o prožitém životě, který je vyprávěn úplně a otevřeně do té míry, jak dovoluje paměť a jedincovo přání ohledně toho, co by o něm měli znát druzí - esence toho nejdůležitějšího, co se jedinci přihodilo v určité rovině jeho života, popisuje děje, zkušenosti, pocity
- Metoda živ. historie používá i další zdroje dat a chce popsat především kontext
- také Oral history – zaměřena na dějinné události viděné individuem
- zdrojem dat je opakovaný hloubkový rozhovor, kterého se účastní **dva vypravěči**
- typ. pro výzkum učitelské kariéry

Průběh výzkumu:

- první rozhovor, analýza (např. časová osa), identifikace bílých míst, zajímavých momentů, mezníků (kritické incidenty, kritické osoby, kritické fáze – vnější, profesní, osobní), druhý rozhovor se specifickými otázkami (také navazující na jiné zdroje sběru dat), analýza atd.
- zajímá nás nejen, co je a co není řečeno, ale také jak to je řečeno (jakými slovy, v jaké souvislosti, s jakými emocemi atd.)
- nutný doslovný a kvalitní přepis + terénní poznámky

Metody sběru dat: 1. Pozorování

- dlouhodobé systematické a reflexivní sledování probíhajících aktivit přímo ve zkoumaném terénu s cílem objevit a reprezentovat sociální život a proces
- zúčastněné, nezúčastněné, přímé, nepřímé, skryté, otevřené
- výhoda – zjevuje očím badatele to, co by aktéři jinak nesdělovali (rutinní aktivity, nuance vztahů, atd.) – slouží k popisu jednání, nikoli něčí zkušenosti a perspektivy
- výzkumník si všímá nejen toho, co se děje, ale i toho, co se neděje
- od prvotního deskriptivního a všeobecného pozorování výzkumník postupuje k pozorování zaměřenému (na základě analýzy prvních dat)

- Popis by měl obsahovat:
 - popis fyzického prostředí
 - popis sociální stránky prostředí (atmosféra, vztahy, komunikace – verbální i neverbální, rozhodování
 - popis jednání

Význam terénních poznámek

- Významné pro pozorování, ale i pro rozhovory
- Tužka a papír jako nástroj záznamu i komunikace
- Pořizujeme během sběru dat nebo bezprostředně po něm
- Deskriptivní a detailní
- Vstupují do analýzy jako jeden ze zdrojů dat
- Zúročují naše vzdělání, nabyté vědění, zkušenosti, emoce, vazby náklonnosti a antipatie – je nutné uvědomit si vlastní pozici a možnosti, které nám tato pozice otevírá nebo skrývá, při prezentování dat by naše perspektiva měla být pro čtenáře jasná a přehledná, proto je potřeba ji v textu dokumentovat

Příklad terénních poznámek

- nedostatečné:

„Klientka se chovala nepřátelsky vůči personálu“

„Zdá se, že učiteli to nějak moc nejde.“

- dostatečné

„Když Judy, vedoucí personálu, řekla klientce, že by neměla dělat, co jí zrovna napadne, klientka začala křičet, že Judy nemůže řídit její život. Obvinila Judy, že si hraje na vládce a řekla, že by to z ní nejraději vymlátila, a posléze jí řekla, aby šla do pekla. Potom klientka zamáchala pěstí před obličejem Judy, s hlukem opustila místnost. Judy stála překvapená a zírající s otevřenou pusou na to, co se právě odehrálo.“

Metody sběru dat 2: Hlubkový rozhovor

- Průběh hlubkového rozhovoru:
 1. Úvod – vysvětlení účelu rozhovoru, představení se, získání souhlasu s participací a záznamem rozhovoru
 2. Úvodní otázky – jednoduché, navozující dialog
 3. Hlavní otázky
 4. Navazující a rozvíjející otázky (pocity, názory, postoje):

„Zmínil jste, že raději pracujete s tvořivými žáky, co to pro vás znamená, tvořivý žák“?

„Rozuměl jsem tedy správně, že...?“
 5. Ukončující otázky
- pozitivní zpětná vazba ke konverzačnímu partnerovi („Vaše odpovědi mi pomáhají poznat, co se u vás děje....“ „Myslím, že jsem se od vás dozvěděl mnoho užitečného...“)
- jasné, srozumitelné, nesugestivní a otevřené otázky

Otázky vhodné pro hloubkový rozhovor

A: „Co vás napadne, když se dozvíte o novém kurzu/školení? Proč se kurzů/školení účastníte a proč účast na nich odmítáte?“

X

„Jak se dozvídáte o novém školení?“

B: „Znáte požadavky na vaši pracovní pozici? Naplňujete je?“

X

„Kdybyste si měl vymyslet kurz/školení sám, jak by vypadal/o?“

C: „Povězte mi něco o vašem kontaktu s mladšími generacemi.“

X

„Setkáváte se s mladšími lidmi, nebo dětmi? Při čem, jak?“

Návrh pro plán rozhovoru

(Švaříček, Šed'ová 2007)

Příklad z výzkumu 5.2.6

Následující ukázka pochází z výzkumu, jehož cílem bylo prozkoumat proces rodinné socializace dětského televizního diváctví v rodinách předškolních dětí (ve věku 3–6 let). Graduálně sestavený výzkumný vzorek zahrnoval 17 matek předškolních dětí. Ukázka rozpracovává Příklad z výzkumu uvedený pod číslem 3.10.

Schéma polostrukturovaného rozhovoru

(ZVO) Jakým způsobem je socializováno dětské televizní diváctví v rodinách předškoláků?

- (SVO1) Jaké jsou divácké zvyklosti dítěte?
- (TO1) Kolik času stráví vaše dítě průměrně u obrazovky; na co se dívá?
- (TO2) Jaké jsou jeho oblíbené pořady; na co se naopak dívat nechce?
- (TO3) Zkuste vyjmenovat, na co se dítě dívalo v televizi včera.

- (SVO2) **Jaké jsou divácké zvyklosti ostatních členů rodiny?**
- (TO4) Na co se díváte v televizi vy / váš muž / sourozenci dítěte.
- (TO5) Kdy během dne televize běží a kdy je vypnutá?
- (SVO3) **V jakém prostředí a v kontextu jakých rodinných aktivit se dětské sledování televize odehrává?**
- (TO6) Kolik máte doma televizorů, videopřehrávačů nebo počítačů, na kterých se dá pouštět televize či video. Kde jsou umístěny?
- (TO7) Dívá se dítě na televizi nebo video nejčastěji samo, nebo s někým dalším? S kým?
- (TO8) Mluví při tom spolu, věnují se nějakým dalším činnostem?
- (TO9) Co děláte v době, kdy se dítě dívá na televizi?
- (SVO4) **Jaké názory a postoje vyjadřují rodiče ohledně dětského sledování televize?**
- (TO10) Co myslíte, že dětem sledování televize přináší?
- (TO11) Myslíte si, že sledování televize může být dětem v něčem prospěšné?
- (TO12) Může být dětem naopak nějakým způsobem škodlivé?
- (TO13) Zkuste říct, jak moc se vaše dítě dívá na televizi – hodně, nebo málo?
- (TO14) Jak byste svému dítěti odpověděla na otázku: „Co je to televize?“
- (SVO5) **Jakými výchovnými technikami se rodiče snaží dětské sledování televize a jeho efekty ovlivňovat?**
- (TO15) Máte přesný přehled o tom, na co a kdy se dítě dívá?
- (TO16) Má dítě v souvislosti s televizí (videem) nějaká pravidla? Může se dívat, na co chce?
- (TO17) Smí dítě televizi samo zapnout?
- (TO18) Mluví s vámi dítě o tom, co vidělo v televizi?
- (TO19) Vysvětľujete, čemu nerozumělo, komentujete, uvádíte něco na pravou míru? Jak často se tak děje?
- (TO20) Doporučujete mu nějaké porady? Jaké?
- (TO21) Používáte někdy televizi (video) jako nástroj nějakých výchovných opatření (např. zákaz televize jako trest)?
- (TO22) Měla jste kvůli televizi (video) s dítětem nějaký konflikt? Jaký?
- (TO23) Co by vaše dítě mělo vědět o televizi?

Zdroj: Šedřová, 2007b

Schopnosti kvalitativního výzkumníka

- Přípravenost
- Citlivost, empatie, schopnost navázat vztah a důvěru
- Otevřenost
- Schopnost naslouchat a zároveň řídit rozhovor
- Systematická a disciplinovaná práce
- Schopnost navázat vztah a důvěru
- Schopnost naslouchat a zároveň vést rozhovor
- Reciprocita (rozhovor jako „férová výměna“)

Jean-Claude Kaufman: Chápající rozhovor

„Aby tazatel získal nejdůležitější informace, musí se přiblížit konverzačnímu stylu, aniž se do skutečné konverzace nechá vtáhnout: rozhovor je práce, která vyžaduje nepřetržité úsilí. Ideálem je narušení hierarchie, aniž dojde k vyrovnání pozic: partneři si zachovávají různé role. Respondent musí cítit, že to co říká, má pro tazatele velkou cenu, že ten ho upřímně poslouchá a že je přitom ochoten odchýlit se od svých otázek, aby mu dal prostor okomentovat důležitou informaci. Respondent s překvapením zjišťuje, že mu tazatel pozorně naslouchá a zakouší jistou radost z toho, že se postupně přesouvá do hlavní role. Není neurčitě dotazován na svůj názor, ale protože disponuje cenným věděním, které tazatel nemá, stává se klíčovou postavou. Mezi oběma výraznými a kontrastními rolemi tak během výměny dochází k rovnováze.“

Kaufman, 2010: 57

Metoda sběru dat 3: Focus group

- Kromě dat z přímých výpovědí účastníků dokáže využít i komunikaci mezi nimi – skupinovou interakci a dynamiku
- Přesvědčení, že skupinové procesy pomáhají lidem objevovat a ujasňovat si své pohledy na věc takovým způsobem, který by byl jen těžko dosažitelný v rámci sběru dat prostřednictvím individuálních rozhovorů.
- Pomáhá výzkumníkovi využít mnoho různých forem komunikace, které lidé užívají v každodenní interakci, jako jsou vtipy, anekdoty, hádky, provokování – je to důležité, protože lidské vědění a postoje nejsou jednoduše ukryty v racionálních odpovědích na přímé otázky.
- Uspořádání – ideální počet účastníků 6-8, moderátor, pomocný moderátor, tichý účastník (zapisuje terénní poznámky)

Kdy je vhodná focus group?

- Focus group je z hlediska výzkumného designu vhodná:
- jako samostatná metoda nebo jako doplněk jiných metod (případová studie, akční výzkum,...)
- pro získávání informací, generování hypotéz, konceptualizaci, testování jiných nástrojů sběru dat (např. dotazníku), pro interpretaci výsledků dat získaných jinými technikami

- Z hlediska typu výzkumných otázek
- má-li výzkumník má sérii otevřených otázek a chce, aby jim účastníci přikládali nějakou důležitost, a to vlastními slovy, pomocí formulování vlastních otázek a vlastních priorit
- pro zjišťování znalostí, zkušeností a postojů, jejich zdrojů a způsobů utváření a artikulace
- je-li cílem výzkumu hodnotit služby, programy, opatření, výukové nástroje atd; nebo získání informací nutných k vyvinutí nových strategií a programů
- ve výzkumu citlivých, tabuizovaných nebo kontroverzních témat, či témat, u nichž se očekává kritický postoj účastníků

- Z hlediska výzkumné populace:
- pro výzkum minorit a specifických skupin (například pracovních kolektivů), sdílejících určitý jazyk či zkušenost
- chce-li výzkumník „dát hlas“ účastníků určitého typu (nesoucím určité znevýhodnění, postižení, izolovaným atd.)
- pro účastníky, kteří mají problém se čtením nebo psaním
- pro účastníky, kteří nejsou ochotni k individuálními interview, nebo kteří mají pocit, že nemají k problému co říci

Analýza dat

- systematické organizování dat s cílem odhalit témata, pravidelnosti, kvality a vztahy
- zajímáme se o to, co bylo řečeno/uděláno/napsáno, jak a proč
- analýza materiálu je něco jako policejní vyšetřování – je třeba najít indicie, konfrontovat svědectví, přemýšlet o motivech, shromažďovat důkazy

Analýza dat (zakotvená teorie)

„Teorie je (...) **induktivně odvozována** v procesu zkoumání fenoménu. To znamená, že je objevována, rozvíjena a provizorně verifikována prostřednictvím systematického sběru dat, které se týkají fenoménu, a jejich analýzou. Proto **sběr dat, analýza a teorie** mají stát ve vzájemném recipročním vztahu. **Nezačíná se s teorií, která se dokazuje.** Spíše se začíná s oblastí studia a zkoumá se vše, co se v této oblasti **vynořuje.**“

(Glaser, Strauss: Grounded theory)

Jak to v praxi probíhá?

1. Na začátku všeho je text nebo jiný dokument (co všechno je předmětem analýzy?)
2. Tento text je třeba zorganizovat – opakované čtení textu a kódování (od popisných – otevřených po abstraktní), vybrat to nejdůležitější, rozčlenit text na kousky
3. Revize a přepracovávání kódů
4. Vytváří se kategorie nadřazené kódům a definují se vztahy mezi nimi – kusy textu označené jaké významné se propojují
5. Během celého procesu výzkumník píše poznámky a postupně tak kategorie rozpracovává a vytváří teorii, kterou ověřuje a rozpracovává dalším sběrem dat a analýzou
6. Analýza jako vytváření nového textu na podkladě posbíraných dat – redukce dat, expanze textu výzkumníka
7. Pozor, analýza je vedena zájmem o významy spíše než o fakta!

- Pozor na kritičnost k vlastním „analýzám“ a manifestním motivacím aktérů, informace z rozhovoru neinterpretujeme takto:
XY to udělal, proto, že...“
ale „XY popisuje svou motivaci jako“

Příklad: Výzkum rodinné socializace dětského diváctví

Jak často se vaše dítě dívá na televizi?

„Já myslím, že on docela málo. Tak ke svému věku přiměřeně. Že znám hodně známých, že mají tu televizi zapnutou pořád. A pořád to tam hrčí, ať je tam, co chce.“

O čem výpověď vypovídá?

- a) o tom, jak často sleduje dítě informantky televizi ve srovnání s ostatními dětmi
- b) o tom, že informantka vnímá časté sledování televize negativně a cítí potřebu vyzdvihnout vlastní výchovnou praxi

nejtěžší, já jsem přečetla hodně knížek o tý neplodnosti a tam je přesně napsaný, já jsem si tam podtrhala nějaký články prostě. Nejhorší je, že ty lidi nechápou, oni vidí zdravého člověka a nechápou, že ten člověk je nemocnej, neplodnost jako nemoc a že oni berou nemoc jako když vidí někoho bez ruky, nebo takhle... Tak to je pro mě prostě ta neplodnost, píšou, že je to nemoc a měla jsem nepochopení třeba v práci, že mě nechtěli pouštět k tedřka jako přemýšlím v práci, protože nechci říkat tady to, tak přemýšlím, jak v práci řeknu, až budu muset čtrnáct dní ležet doma. A prostě budu muset říct, že mám angínu, nebo nevím... Takže nevím jak to mám navlíkat, jak to říkat.

... lidi berou, když ne jako nemoc?

... to berou asi... No nevím, no. Jako součást prostě... Já nevím, já třeba, jak tedřka beru ty hormony, já jsem tedřka přibrala kilo po hormonech. Jsem z toho docela nešťastná, protože já jsem vždycky vážila padesát sedm kilo a teď jsem přibrala kilo. Když vám dají ty hormony od minulého roku, od listopadu, jako přípravu, tam vám nikdo nezaručí, nebo neřekne, budete je brát tři měsíce, nebo budete je brát půl roku, za půl roku budeme mít dárkyni. Takže je berete a třeba tři měsíce, rok dva, že čekáte na dárkyni, až vám prostě zavolají. Takže už to je stresující, že někde jste, jste na nákupu, nemůžete odjet vlastně mimo Českou republiku, k moři, že jo, protože by se vám nedovolali, že jo, když už na to máte ty hormony, tak to chcete mít za sebou. Že jsem přibrala deset kilo, řekli mi, že to jsou ty hormony, že to je vlastně to, že mám nafouklý břicho, to je hrozně nepříjemný, protože já jsem na to nebyla zvyklá, já jsem byla štíhlá, takže se mi takhle odhalovat docela do plavek. Protože ty lidi jako nevědí. Sousedka se mě ptala, jestli nejsem těhotná, říkám, že ne, bohužel. Já myslím, že to lidi berou jako takovou součást normální, běžnou, že neberou ohledy. Ségra je o dva měsíce starší, má dvě děti... To si pamatuju, když mi ségra řekla, že čeká druhý dítě, tak jsem se jako rozbrečela, jako já jsem jí řekla, ale ono se to nedá vysvětlit, něco ve mně řeklo, takže já jsem vlastně... Všichni to čekali ode mě, všichni se mě ptali, proč, proč, proč, že jo, ségře je dvacet osm a všichni čekali ode mě, že teď budu mít dítě já, všichni se mě ptali a že je na čase, že oni jako nevědí, že proč, a že to nejde a že bych ráda. Tak to jsem jako hodně brečela, no, když mi řekla. Jako nevěděla, že jsem jí to přála, ale taková nenaplněná touha. Když tedřka vidím ty těhotný maminky, takový ten baby boom. No, takový ten baby boom je to těžký, no. Prostě vidím, že moje sestřenice tedřka otěhotněla v sedmnácti letech, tak jsem si říkala, ty děti prostě z ničeho nic. Někomu to jde, někomu ne, no.

... jak se cítíte?

... já se cítím tím, že máme ty zamražený embrya, že už je to takový lepší, než když se nic nedělo, že se konečně něco děje, že se prostě, když už se něco děje, že to jednou musí vyjít. Když na e-miminu čtu ty příběhy, tak docela se bojím, že to jednou z těch, který to nevyjde ani napopátý, docela mám strach no. Ale mám známý, kterým to vyšlo třeba po třech cyklech. Ono je to stresující i proto, že pojišťovna proplácí jenom tři cykly a četla jsem prostě, že ty další cykly stojí třeba padesát tisíc. Tak to jsem říkala, když na to člověk šetří potom, no... To je takový těžký potom... Na to nemyslet.

... jak vám pomáhá, nebo co vám pomáhá?

- okolí: reakce~
- otevřenost ve vztahu k okolí

- čekání, psychika, stres
- dopad situace

- závist

- čekání, psychika, stres
- léčba: peníze

- léčba: peníze

- negativní hodnocení partnera

14	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
7	1	Super	14.03.08...	04.04.09...
4	0	Super	09.01.08...	07.10.08...
26	7	Super	18.10.08...	04.04.09...
...	2	Super	25.02.09...	25.02.09...
13	0	Super	09.01.08...	26.02.09...
8	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
3	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
13	0	Super	09.01.08...	24.02.09...
...	3	Super	10.01.08...	25.02.09...
ci...	8	Super	14.03.08...	18.10.08...
ct...	3	Super	14.03.08...	04.04.09...
ct...	0	Super	14.03.08...	18.10.08...
22	2	Super	09.01.08...	26.02.09...
7	1	Super	14.03.08...	21.10.08...
8	0	Super	15.03.08...	04.04.09...
3	1	Super	14.03.08...	18.10.08...
5	2	Super	21.10.08...	09.04.09...
...	1	Super	25.02.09...	25.02.09...
4	3	Super	18.10.08...	04.04.09...
...	4	Super	25.02.09...	04.03.09...
ni...	14	Super	09.01.08...	02.03.09...
...	3	Super	25.02.09...	04.03.09...
3	1	Super	14.03.08...	10.02.09...
31	9	Super	07.03.08...	04.04.09...
6	2	Super	22.10.08...	22.10.08...
9	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
14	12	Super	09.01.08...	12.03.09...
...	5	Super	25.02.09...	03.03.09...
e...	11	Super	25.02.09...	04.03.09...
3	0	Super	11.01.08...	12.03.09...
0	0	Super	09.01.08...	26.02.09...
11	0	Super	07.03.08...	22.03.08...
16	0	Super	09.01.08...	23.02.09...
8	0	Super	09.01.08...	10.04.09...
dku	16	Super	09.01.08...	26.02.09...
14	0	Super	07.03.08...	04.04.09...
2	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
1	1	Super	03.06.09...	03.06.09...
5	1	Super	15.01.08...	10.04.09...

Co je výstupem z kvalitativního výzkumu?

- Seznam a podrobný popis klíčových témat
- Teorie, hypotézy k dalšímu ověřování
- Chronologie
- Schéma, model
- Typologie, kategorizace

Čtení

Základy:

Silverman, D. 2005: Ako robiť kvalitatívny výskum. Praktická príručka. Bratislava: Ikar.

Roman Švaříček, Klára Šed'ová – Kvalitatívny výskum v pedagogických vedách (Portál, 2007) – shrnující učebnice o kvalitatívnom výskumu, včetně příkladů provedených výskumů

Peter Gavora – Úvod do pedagogického výskumu (Brno, Paido 2000)

Disman, M. 1993. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum.

Další zajímavá četba:

Jean Claude Kaufmann – Chápající rozhovor (nakladatelství SLON, 2010) - nejen o technice vedení rozhovoru, ale o kvalitatívnom výskumu a kvalitatívni analýze obecně

Zdeněk Konpásek – (1997): Co si počít s počítačem v kvalitatívnom výskumu: Program Atlas/ti v akci. Biograf (12): 106 odst. – o principech kvalitatívni analýzy obecně

R. J. Chenail: Jak srovnat kvalitatívni výskum do latě? Biograf (15-16), 1998. Pěkný text o tom, jak je nutné dodržovat vždy soulad mezi naším tématem, otázkami a metodou sběru dat, včetně příkladů.

Příklady:

Nedbálková, K. 2006: Spoutaná Rozkoš: (re)produkce genderu a sexuality v ženské věznici, Praha: Slon. (příklad etnografického výskumu)

Jarkovská, L. 2010. [Genderová reprodukce v každodennosti školní třídy: Etnografický výskum.](#) (disertační práce obhájená v roce 2010, dostupné v ISu). příklad etnografického výskumu